EUROPEES ECOSYSTEEM **PARTNERGESPREK**

Vier IT-bedrijven over digitale soevereiniteit:
"We mogen wat luider zijn"

Geopolitieke spanningen zetten digitale soevereiniteit hoog op de agenda. Steeds meer organisaties willen hun data, infrastructuur en technologie binnen Europa houden, omdat diverse landen wet- en regelgeving hebben waarmee ze in theorie toegang kunnen krijgen tot extern gehoste data. Maar het gaat ook om weerbaarheid: wie volledig afhankelijk is van één partij, staat met lege handen als deze wegvalt.

Proact, Goodzo, Eurofiber en Team Rockstars IT zijn vier Europese IT-bedrijven die hier actief mee bezig zijn. Zij delen hun visie op digitale soevereiniteit en welke rol ze daar zelf in spelen.

PROACT
Kevin Janssen
Chief Technology Officer

Proact: als je wil, kun je snel soeverein zijn

Wat het Nederlandse Proact (gespecialiseerd in infrastructuur- en databeheer, in de cloud en in datacenters) betreft, is soevereiniteit direct gekoppeld aan weerbaarheid. "Als er iets gebeurt, wil je zo snel mogelijk weer *up and running* zijn," zegt Kevin Janssen, chief technology officer bij Proact. "Dat betekent dat je soeverein moet zijn: je wil je afhankelijkheid van andere partijen zoveel mogelijk minimaliseren."

Dat het onderwerp nu veel aandacht krijgt, merkt Proact ook. "De transformatie van on-premises naar de cloud was de afgelopen jaren wel afgerond. Maar nu zie ik een golf dat het weer omdraait. Organisaties vragen zich af of ze niet toch meer on-premises of in een private cloud moeten doen. We krijgen ook veel vragen over hoe je soevereiniteit operationeel kunt uitvoeren."

Een veelgehoord argument tegen overstappen naar Europese aanbieders is dat er geen 1-op-1-vervanging is voor Amerikaanse aanbieders. Maar volgens Janssen is dat niet helemaal waar. "Er zijn echt wel alternatieven, maar daar moet je je wel voor openstellen. Natuurlijk kost een overstap tijd en geld. Maar als je wil, kun je al snel soeverein en autonoom te werk gaan."

Voor Proact is soevereiniteit een pilaar van de dienstverlening. Zo ondersteunt het bedrijf klanten met verschillende cloudmogelijkheden. Via hen is het mogelijk om in de public cloud te werken, zoals Microsoft Azure, maar organisaties kunnen ook kiezen voor een private cloud in de Nederlandse datacenters van Proact, of voor een combinatie via een hybrid cloud. "Stel, de public cloud-aanbieder valt uit, dan kun je met je bedrijfskritische processen verder in een private cloud." En hoe zit het bij Proact zelf? "Al onze infrastructuur draait in Europa en die gebruiken we zelf natuurlijk ook. Maar we draaien wel gewoon Microsoft Office."

Willen we in Europa echt soeverein te werk gaan, dan is er nog wel wat werk aan de winkel. "Op dit moment gebeurt veel uit angst, waardoor het gesprek alle kanten uit lijkt te gaan. Ik zou liever wat gestructureerds willen zien: als je soeverein wil zijn, moet je deze punten op orde hebben," zegt Janssen.

"MAAR IK BEN HEEL BLIJ DAT EUROPESE PROVIDERS NU VEEL MEER IN DE SPOTLIGHT KOMEN. WANT WE KUNNEN HIER ECHT HEEL VEEL. EUROPA IS ENORM CAPABEL EN SLIM. WE MOGEN VOORAL SOMS WAT LUIDER ZIJN."

Ruurd Dam
Managing Director Cloud

Team Rockstars IT: Europa is geen Calimero

Hoe word je als bedrijf digitaal soeverein? Dat is waar het Nederlandse IT-bedrijf Team Rockstars IT bij adviseert. Dit bedrijf werkt met ruim 700 IT-professionals aan de technologische uitdagingen van klanten, bijvoorbeeld op het gebied van data, cloud en AI. En die klanten vragen steeds meer naar soevereiniteit, merkt managing director cloud Ruurd Dam. "Een paar jaar geleden kozen organisaties massaal voor een migratie naar Azure of AWS, zonder daar al te veel over na te denken. Dat is nu wel anders. Gelukkig gaan organisaties er nu genuanceerd mee om. De huidige situatie betekent niet dat opeens alles maar weg moet bij de Amerikaanse hyperscalers. Maar voor specifieke applicaties, workloads of data is dat misschien wel verstandig."

Daarvoor bestaan ook al diverse Europese alternatieven. Zo is Team Rockstars IT een samenwerking aangegaan met het Franse Scaleway. "We hebben samen met hen gesprekken gevoerd met een aantal klanten. Wat me daarin opvalt, is dat bedrijven niet verwachten dat alle functies en diensten van partijen als Azure of AWS ook in een Europees platform naar voren komen. Er wordt meer gekeken naar wat er voor een specifieke workload nodig is. En dan zijn ze vaak positief verrast over de ongelooflijk snelle ontwikkelingen die Europese cloudproviders hebben doorgemaakt."

Team Rockstars IT ondersteunt klanten hiermee door actief te adviseren over soevereiniteit en door organisaties te helpen versnellen in de uitvoer hiervan. "Wij gebruiken het EU Cloud Sovereignty Framework als basis. Dat heeft een wat academisch gehalte, maar dat proberen wij een beetje te concretiseren naar pijlers waar wij verstand van hebben." Organisaties die niet goed weten hoe de vlag er voor hen bij hangt, kunnen een cloud-soevereiniteitsscan laten uitvoeren. "Dat resultaat vertalen we vervolgens naar een routekaart met concrete aanbevelingen en initiatieven die geschikt zijn voor hun situatie."

Willen we als Europa verder komen met soevereiniteit, dan moet het blok wat Dam betreft nog wel eensgezinder worden.

"EN DAT WE DAN OOK CONCRETE INVESTERINGEN DOEN IN DEZE RICHTING. EUROPA IS HELEMAAL GEEN CALIMERO OP DIT GEBIED. WE ZIJN EEN GROOT BLOK EN MOGEN ONSZELF SERIEUS NEMEN."

Toch doet de EU al veel positief werk op dit gebied, vindt Dam. "Europa is zich ongelofelijk bewust van het belang hiervan. Het rapport van Draghi was eigenlijk al een call-to-action op dat gebied en je ziet nu ook dat overheden hier versneld mee bezig zijn. Ook in de Nederlandse politiek, waar onlangs een motie is aangenomen over dit onderwerp. Dat zijn signalen dat we het allemaal heel serieus nemen."

Elisabeth Hankeln
Managing Director Cloud Infra

eurofiber

Phaedra Kortekaas
Managing Director

Eurofiber: pel de ui af

Wat Eurofiber, Europese aanbieder van digitale infrastructuur, betreft, is soevereiniteit een genuanceerd verhaal, zeggen Managing Director Cloud Infra Elisabeth Hankeln en Managing Director Phaedra Kortekaas. Genuanceerd, omdat het in de kern niet gaat om de vraag welk land je wel of niet vertrouwt, maar om weerbaarheid, keuzevrijheid en relevantie, zegt Kortekaas.

Daarbij draait het niet alleen om negatieve scenario's, maar ook de positieve. "Wat als je vraag ineens enorm toeneemt? Dan wil je wel snel kunnen opschalen. Weerbaarheid betekent dat je weerbaar bent voor álle mogelijke omstandigheden," zegt Hankeln. En relevantie? Wie een serieuze rol speelt in het digitale ecosysteem, heeft ook iets in te brengen. "Kijk naar ASML in de halfgeleiderketen. Dáár heeft Europa echt een stem aan tafel. Aan de softwarekant hebben we dat veel minder en dat is precies het ongemakkelijke aan de huidige discussie."

Daarbij bestaat er een grote onwetendheid over waar de afhankelijkheden werkelijk liggen, vindt Hankeln. Haar advies: pel de ui af. "Dan zie je dat er dingen zijn waarvoor werken met Amerikaanse hyperscalers prima is. En je hebt workloads waarbij je zegt: dit is zo essentieel voor mijn bedrijfsvoering, dat ik er meer controle over wil hebben."

Een directe Europese vervanging voor de Amerikaanse hyperscalers is er niet altijd, maar volgens Eurofiber is dat ook niet nodig. Kortekaas: "Europa moet niet de volgende hyperscaler willen oprichten, want dan krijg je ook de nadelen daarvan." Eurofiber ziet als alternatief mogelijkheden in werken met een consortium van organisaties. "Als je dat echt succesvol wil laten schalen, heb je wel een andere houding richting inkoop nodig. Aanbestedingen moeten dan ook echt anders."

Eurofiber zelf levert een bijdrage aan soevereiniteit door te zorgen dat de hele digitale stack aandacht krijgt. "Soevereiniteit speelt niet alleen in cloudapplicaties. Het gaat over de hele stack: over welke connectiviteitsinfrastructuur gaat jouw data, wie heeft daar toegang toe?" zegt Hankeln.

"HET BIJNA 80.000 KILOMETER LANGE GLASVEZELNETWERK EN ONZE ELF DATACENTERS ZIJN VOLLEDIG IN EUROPEES EIGENDOM EN VOLDOEN AAN ALLE EUROPESE WET- EN REGELGEVING, VAN NIS2 TOT DORA. DAARNAAST BIEDT EUROFIBER EEN EIGEN PRIVATE CLOUD, GEHOST IN DIEZELFDE DATACENTERS."

Intern werkt Eurofiber precies zoals het klanten adviseert: de ui afpellen. "We pakken netwerkmonitoring zeer zorgvuldig aan," zegt Kortekaas. "We kiezen daarbij nadrukkelijk voor Europese leveranciers waar mogelijk en hebben veel zelf ontwikkeld."

Dat digitale soevereiniteit nu zo onder de aandacht is, heeft positieve gevolgen, vinden beiden. De samenwerking tussen datacenters, gemeenten en netbeheerders trekt aan. En waar anderhalf jaar geleden nauwelijks alternatieven bestonden voor bepaalde Amerikaanse softwarepartijen, zijn die er nu wel degelijk. "Never waste a good crisis," besluit Hankeln.

goodzo by Alstar

Bart Janssen
Manager Change & Operations

Goodzo: soevereiniteit begint met de juiste vragen

Soevereiniteit is belangrijk, maar niet voor iedereen even relevant. Dat is de boodschap van Bart Janssen, Manager Change & Operations bij het Nederlandse IT consultancy-bedrijf Goodzo. "Het hangt heel erg af van de klant en de situatie." Goodzo doet zowel aan outsourcing als consultancy, maar geeft ook IT-trainingen en pakt volledige projecten op voor klanten.

De vraag is: om welke data gaat het precies, en hoe gevoelig is die? Maar ook: hoe afhankelijk ben je van de beschikbaarheid ervan? "Er wordt heel snel naar de privacykant gekeken. Maar voor sommige bedrijven is het misschien wel belangrijker dat, mocht er een conflictsituatie ontstaan, je ook gewoon geen toegang meer kunt hebben tot je data als die extern gehost wordt. Hoe ga je dan je bedrijfsvoering voortzetten?"

Voor Goodzo begint het gesprek over soevereiniteit daarom altijd met advies. Daarna kijkt Goodzo samen met de klant naar de juiste oplossing. Dat kan een andere contractvorm zijn binnen een bestaande hyperscaler, een hybride variant, of data die volledig lokaal wordt ondergebracht.

"ER IS EEN HELE SCHAKERING AAN MOGELIJKHEDEN, DIE WIJ OOK LEVEREN. HET IS ECHT EEN AFSTEMMINGSVERHAAL EN GOED ADVIES IS DAARIN SUPER BELANGRIJK."

Als Microsoft-partner werkt Goodzo vooral met Azure en de varianten daarop. Janssen juicht de initiatieven toe waarbij Azure-instanties volledig door Europese bedrijven worden gerund, zoals Bleu in Frankrijk. "Dan heb je alle voordelen van een grote hyperscaler, maar met volledige Europese soevereiniteit."

Intern houdt Goodzo het onderwerp actief onder de aandacht. Zo worden de privacy officers en consultants actief bijgeschoold over soevereiniteit en de technische en juridische afhankelijkheden. Daarnaast draait het bedrijf zijn interne diensten in de publieke cloud, al biedt het voor klanten dus ook private clouddiensten.

De grootste uitdaging ziet Janssen in het ontbreken van een serieuze Europese hyperscaler. Europese alternatieven zijn er wel, maar die zitten wat hem betreft nog te ver af van de functionaliteiten van de grote Amerikaanse spelers, zeker op het gebied van AI. "Als er een Europese partij uit de grond gestampt zou worden die daadwerkelijk kan concurreren, biedt dat een goed alternatief voor de meer theoretische insteek van bedrijfsstructuren. Maar het is er op dit moment helaas nog niet."

Toch is Janssen positief over de richting die we nu opgaan. Het onderwerp staat op de agenda, ook op regeringsniveau. "Bedrijven denken er in ieder geval over na. Dat is al een positieve ontwikkeling."

